رواق شهیدان

حجت‌الاسلام والمسلمین
محمدحسن شریف‌قنوتی

شهید حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن شریف قنوتی در سوم تیر ۱۳۱۳ در شهر اروند کنار استان خوزستان به دنیا آمد.

• تحصیلات

در دوران کودکی به کسب علوم و معارف دینی روی آورد و مقدمات اسلام را نزد عمویش، عبدالستار اسلامی، سپس عبدالرسول قائمی در آبادان فرا گرفت. در سال ۱۳۳۷ در حوزه علمیه بروجرد دوره سطح و بخشی از خارج را به پایان رساند. سپس برای تکمیل تحصیلات حوزوی وارد حوزه علمیه قم شد و محضر درس آیات عظام سید محمدرضا گلپایگانی و سیدروح‌الله خمینی ﷺ را درک کرد

• فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی

وی مبارزات سیاسی خود را از زمان فعالیت فدائیان اسلام آغاز نمود و همکاری‌های اندکی با آن گروه، به‌ویژه سیدمجتبی نواب صفوی ﷺ داشت. او در کنار مبارزات سیاسی فعالیت‌های اجتماعی را نیز ادامه داد و در سال ۱۳۳۷ پس از اتمام درس خارج در از سوی آیت‌الله سید محمدرضا گلپایگانی ﷺ برای امور تبلیغ به سرنجلک و سپس اردکان فارس اعزام گردید. او چندین سال در روستاها و بخش‌های اردکان فارس به تبلیغ و ترویج احکام اسلامی پرداخت و در کنار آن، در روستاها برای مردم مسجد، حمام و دبستان ساخت و در رفع برخی از مشکلات آنان کوشید.

با شروع نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی ﷺ در سال ۱۳۴۲، فعالیت‌های سیاسی شریف قنوتی شدت بیشتری یافت. این امر سبب شد که ساواک فارس توجه ویژه‌ای به او داشته باشد و بارها بازداشت و زندانی گردد. رژیم برای آرام کردن اوضاع، مدت کوتاهی بعد او را از زندان آزاد کرد؛ اما ممنوع‌المنبر نمود. در اسناد برجای مانده، از ساواک، شریف قنوتی روحانی افراطی پیرو عقاید و افکار خمینی معرفی شده است. وی پس از مدتی به‌عنوان نماینده امام خمینی ﷺ در اردکان و حومه برگزیده شد. او وجوهات شرعی را از مردم دریافت می‌کرد و به قم و نجف ارسال می‌نمود.

ساواک شیراز موضوع را با ساواک اصفهان در میان گذاشت و ساواک اصفهان، شریف قنوتی را با تعدادی اعلامیه دستگیر کرد. وی پس از مدتی آزاد گردید و بلافاصله به اردکان فارس مراجعت کرد. در سال ۱۳۴۹، پس از شهادت آیت‌الله سید محمدرضا سعیدی، بار دیگر به‌دلیل فعالیت‌های سیاسی‌اش دستگیر و مدتی زندانی گردید.

شهیدمحمدحسن شریف قنوتی در سال ۱۳۵۵ خانواده‌اش را به بروجرد برد و خود با استفاده از نام مستعار شریف طبع، فعالیت‌های سیاسی را ادامه داد. با اوج‌گیری مبارزات انقلابی، بر وسعت فعالیت‌هایش افزوده شد و از آنجاکه وی در اردکان، شیراز، یاسوج و اصفهان برای عوامل ساواک فرد شناخته‌شده‌ای بود، به مسجدسلیمان رفت تا راحت‌تر به فعالیت‌هایش ادامه دهد. او برای آنکه به‌راحتی به دست عوامل ساواک نیفتد، شب‌ها را به‌همراه عده‌ای از همراهانش در مسجد می‌ماند. پس از مدتی، ساواک مسجدسلیمان از وجود او احساس خطر کرده و برای دستگیری وی اقدام کرد. نیروهای ساواک در آبان ۱۳۵۷ شبانه از پشت‌بام به مسجد ریخته و پس از دستگیری شهید شریف قنوتی، او را به زندان اهواز انتقال دادند.

• حضور در جبهه‌های حق علیه باطل

با آغاز جنگ برای اولین‌بار ستاد کمک‌رسانی به مناطق جنگی جنوب و غرب کشور را در بروجرد به راه انداخت و در ۳ مهر ۱۳۵۹ با کاروانی متشکل از چندین کامیون (به قولی ۲۱ کامیون) آذوقه اهدایی مردم بروجرد به خرمشهر اعزام گردید. پس از بازگشت، در بسیج نیروهای مردمی و اعزام آنان به جبهه‌های نبرد فعال شد. در اواسط مهر به‌همراه تشکلی از جوانان بروجرد به خرمشهر رفت و خود لباس رزم پوشید و با تشکیل گروه‌های چریکی الله‌اکبر و گروهان‌های مقاومت، به دفاع از آن پرداختند. وی علاوه بر فرماندهی برخی از محورها در خرمشهر و هدایت نیروها، مسئولیت تأمین مهمات نیروها را هم عهده‌دار بود.

• لبیک به ندای ارجعی الی ربک

سرانجام شهید قنوتی در ۲۴ مهرماه سال ۱۳۵۹ در خرمشهر درحالی‌که نیروهای عراقی ماشین حامل وی را مورد هدف قرار دادند، پس از برخورد هفت. هشت گلوله به بدن وی، ماشین با آرپی‌جی هدف قرار گرفت و واژگون شد.

شهید محمدحسن قنوتی نخستین روحانی شهید شده در جنگ ایران و عراق است. وی در حالی در خرمشهر به شهادت رسید که لباس روحانیت بر تن داشت. دشمن بعثی پس از به شهادت رساندن این شهید، عمامه او را بر سرنیزه تفنگ‌های خود زد و و اعلام کردند: «یک خمینی کشتیم».

آیت‌الله دستغیب

ایجاد رشته‌های تخصصی در حوزه یکی از دستاوردهای نظام اسلامی است

مسئول مرکز تخصصی امام حسین ﷺ گفت: اکنون در مرکز قم تعداد رشته‌های تخصصی از ۳۰ بیشتر است که البته مطلوب است. پیش از انقلاب اسلامی یکی از نقیصه‌های حوزه، نبود رشته‌های تخصصی بود؛ البته در عمل کسانی بوده‌اند که به‌صورت تخصصی رشته‌های علمی را طی می‌کردند؛ اما به‌صورت رسمی و برنامه‌ریزی شده نبود و این، یکی از دستاوردهای نظام مقدس اسلامی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله سید علی‌اصغر دستغیب در آیین افتتاحیه مرکز تخصصی امام حسین ﷺ شیراز، ضمن قدردانی از مجموعه قضایی در همکاری با این مرکز، اظهار کرد: دو رشته تخصصی حقوق و قضا میان همه رشته‌ها، از حساسیت خاصی برخوردار است.

وی در ادامه افزود: از یک طرف مواجه هستیم با اینکه یک واجب کفایی را باید انجام دهیم، از طرف دیگر، قاضی شدن یک قدرت بالایی می‌خواهد؛ اینکه درون انسان از نظر تقوا قوی باشد که بتواند راه را طی کند و به مقصدی برسد که بهشت را برای خود تأمین کند؛ اما گاهی هم انسان با توجه به نفس دچار مشکل می‌شود.

رئیس جامعه روحانیت شیراز، با تصریح بر اینکه باید متوجه باشیم، لحظه‌ای از مراقبه باز نمانیم، عنوان کرد: در مشاور اسلامی و روان‌شناسی نیز این‌گونه است. اکنون در مرکز قم تعداد رشته‌های تخصصی، از ۳۰ بیشتر است که البته مطلوب است. پیش از انقلاب اسلامی، یکی از نقیصه‌های حوزه نبود رشته‌های تخصصی بود؛ البته در عمل کسانی بوده‌اند که به‌صورت تخصصی رشته‌های علمی را طی می‌کردند؛ اما به‌صورت رسمی و برنامه‌ریزی‌شده نبود و این، یکی از دستاوردهای نظام مقدس اسلامی است.

وی خاطرنشان کرد: آنچه مورد دغدغه است، اینکه سیاست جزو دین است، یا سیاست برخاسته از دین و برگرفته از دین است و اگر مغایرتی با دین پیدا کند، سیاست‌بازی است؛ مبادا اینکه اشتباه گرفته شود، افرادی که وارد سیاست می‌شوند، مسیری انتخاب می‌کنند که لطمه فراوان دارد. اختلاف و تفرقه برخلاف دین و اسلام است.

آیت‌الله دستغیب خطاب به دانش‌پژوهان رشته حقوق قضا متذکر شد: برای ایجاد وحدت‌رویه باید تلاش کنید.

• لزوم ورود حوزه علمیه به عرصه پرورش قضات

نماینده ولی فقیه در فارس نیز در این مراسم گفت: در فارس ۲۵ مدرسه قدیمی و تاریخی وجود دارد که مایه افتخار است، اما اینکه بگوییم حوزه امروز ثمر می‌دهد باید کسی آن را نو می‌کرد و آیت الله دستغیب این کار را کرد و طلاب جوان نیز در آینده باید این کار را انجام دهند تا تازگی حوزه بماند.

وی با بیان اینکه بعضی از کارها بر گردن حوزه است، خاطرنشان کرد: قضاوت واجب است و باید نیروی مناسب آن تربیت شود و حوزه‌های علمیه اساس این موضوع هستند، نمی‌شود بگوییم حوزه متوقف بماند و بگوییم تمدن نوین اسلامی باید بسازیم، متناسب با مسائل جدید اجتهادات جدید می‌خواهد.

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران

۷۲ مدرسه علمیه و ۷ هزار طلبه خواهر در استان تهران وجود دارد

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران، طرح امین را در شکل‌گیری شاکله اعتقادی و معنوی دانش‌آموزان بسیار مؤثر دانست و عنوان کرد: خواهران طلبه در این طرح حضور چشم‌گیرتری دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین کبیریان، مدیر حوزه علمیه خواهران استان تهران در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در تهران، با بیان اینکه استان تهران بحمدالله بزرگترین حوزه علمیه خواهران کشور را در خود جای داده است، اظهار کرد: این حوزه علمیه دارای ۷۲ مدرسه علمیه و حدود ۷ هزار طلبه شاغل به تحصیل و بیش از ۱۲ هزار فارغ-التحصیل در سطح دو، سه و چهار در رشته‌های مختلف است.

وی افزود: در این حوزه ۱۵ رشته در سطح سه از جمله رشته مشاوره با رویکرد اسلامی، تربیت دینی کودک، مباحث زن و خانواده، تفسیر، کلام، فقه و اصول، فلسفه، مدرسی ادبیات و... وجود دارد و در سطح چهار با ۵ رشته، طلاب بسیار خوبی را تحویل جامعه داده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین کبیریان ادامه داد: در عرصه پژوهش، طلاب پژوهشگر بسیار فعالی داریم که ۱۲ هزار فارغ‌التحصیل حوزه یعنی ۱۲ هزار رساله دفاع شده است و این یک قلم از پژوهش‌های آن‌هاست و خواهرانی داریم که چندین جلد کتاب تألیف کرده‌اند و خواهر دیگری در این حوزه وجود دارد که موسوعه‌ای برای صحیفه سجادیه نوشتند و عتبه عباسیه عراق از ایشان برای تقدیر و رونمایی از کتاب‌شان دعوت کردند.

حضور فعالانه خواهران طلبه در فعالیت‌های اجتماعی

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران ادامه داد: استعدادهایی هم در عرصه پژوهش و هم در عرصه کنشگری‌های فرهنگی وجود دارد که در مجامع دانشگاهی، آموزش و پرورش، فعالیت‌های اجتماعی و همچنین خدمات اجتماعی مثل مراکز نیکوکاری، در فعالیت‌های جهادی و در زمان کرونا در آرامستان‌ها و بیمارستان‌ها حضوری فعال داشتند و هرجایی که احساس کنند که جامعه به آن‌ها نیاز فرهنگی و یا خدمت‌رسانی دارد، این خواهران ما حضور فعال و چشم‌گیری دارند.

طرح امین شاکله معنوی و اعتقادی دانش‌آموزان را تقویت می‌کند

حجت‌الاسلام والمسلمین کبیریان در پاسخ به این سؤال که حوزه علمیه خواهران تهران، به طلاب طرح امین چه نگاهی دارد؟، بیان کرد: طرح امین یکی از عرصه‌هایی است که برای حضور طلاب بسیار مهم است و حضور خواهران در این طرح، بسیار چشم‌گیرتر است و ۸۰ درصد این طرح را خواهران تشکیل می‌دهند.

مدیر حوزه علمیه فارس

رسانه بر فرهنگ جامعه تأثیرگذار است

مدیر حوزه علمیه استان فارس، با بیان اینکه برای مقابله با جنگ نرم، باید نسبت به امکانات، اهداف و تاکتیک‌های رسانه‌ای دشمن اشراف کامل داشته باشیم، گفت: در اهمیت رسانه باید گفت که رسانه می‌تواند، باورها و مظاهر زندگی ما را تغییر دهد و بر فرهنگ یک جامعه تأثیرگذار باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالرضا محمودی در جمع کارکنان صدا و سیمای فارس، جنگ ترکیبی در بخش رسانه را مورد توجه قرار داد و اظهار کرد: جنگ ترکیبی دشمن در حوزه رسانه را شاهد هستیم؛ در نتیجه باید خود را در مقابل این تهاجم دشمن تجهیز کنیم.

وی با تصریح بر اینکه برای مقابله با جنگ نرم، باید نسبت به امکانات، اهداف و تاکتیک‌های رسانه‌ای دشمن اشراف کامل داشته باشیم، عنوان کرد: در اهمیت رسانه باید گفت که رسانه می‌تواند، باورها و مظاهر زندگی ما را تغییر دهد و بر فرهنگ یک جامعه تأثیرگذار باشد.

مدیر حوزه علمیه فارس، یکی از مصادیق تهاجم رسانه‌ای دشمن را ورود واژه‌های غیرایرانی در جامعه برشمرد و خاطرنشان کرد: باید بدانیم که اولین گام غرب برای تغییر فرهنگ یک جامعه، تغییر در زبان آنان است. رسانه‌ها باید در زمینه تقویت اصالت‌های یک جامعه، نقش خود را ایفا کنند و به‌تعبیری هویت و اصالت را پاس بداریم؛ چراکه اثرگذارترین راه مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن، همین رسانه ملی است.

این استاد سطح عالی حوزه علمیه فارس یادآور شد: دشمن افق‌هایی را برای آینده ترسیم می‌کند و بسته‌های توطئه‌آمیز رسانه‌ای خود را برای شرایط مختلف به‌عنوان راهبرد برنامه‌ریزی می‌کند تا به وقت نیاز، آنها را عملیاتی کند. اولین راهبرد دشمن در رسانه، ارائه تصویر مخدوش و منفور از جمهوری اسلامی در اذهان عمومی است و تکرار این مسائل بر باورهای مردم تأثیر غلط می‌گذارد و همین است که رهبر انقلاب، سخنرانی‌های خود را به دستاوردهای دستگاه‌های مختلف کشور اختصاص می‌دهند.

معاون پژوهش حوزه علمیه خواهران استان یزد

مبنا و رکن اساسی تقویت حوزه‌ها پژوهش است

معاون پژوهش حوزه علمیه خواهران استان یزد، در جمع معاونان پژوهش مدارس این استان گفت: مبنا و رکن اساسی تقویت حوزه‌ها، پژوهش است و حتی مسیر تهذیب هم، از پژوهش می‌گذرد و این باور باید در مدرسه تزریق شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم دهقانی معاون پژوهش حوزه علمیه خواهران استان یزد، در جمع معاونان پژوهش مدارس استان، با اشاره به برگزاری نماز جمعه نصر به امامت رهبر معظم انقلاب و حضور گسترده مردم در این نماز جمعه، اثر این اقتدار را کمتر از موشک ندانست و گفت: ما باید شکرگزار نعمت ولایت باشیم.

معاون پژوهش حوزه علمیه خواهران استان یزد در ادامه گفت: مبنا و رکن اساسی تقویت حوزه‌ها، پژوهش است و حتی مسیر تهذیب هم از پژوهش می‌گذرد و این باور باید در مدرسه تزریق شود.

وی تصریح کرد: انتظار می‌رود، بعد از سخنرانی رهبر معظم انقلاب، طلاب سخنان ایشان را در فضای مجازی به‌طور گسترده منتشر کنند و به تبیین بیانات ایشان بپردازند و اگر ما جهاد تبیین نداشته باشیم، دیگران برای ما روایت خواهند کرد و اکنون جنگ، جنگ رسانه‌ها و روایت‌هاست.

دهقانی در ادامه، به تشریح برنامه‌های پژوهشی در سال جاری پرداخت و معاونان پژوهش نیز، سؤالات و نظرات خود را بیان کردند.

اخلاق در حوزه

عُرفیات طلبگی

آیت‌الله مجتهدی تهرانی

استاد من در عُرفیات، حاج شیخ علی‌اکبر برهان ﷺ بودند. عرفیات غیر از اخلاقیات است. ممکن است شخصی استاد اخلاق باشد؛ ولی از عرفیات هیچ نفهمد. باید استادی را پیدا کرد که عرفیات را برای انسان بگوید. عرفیات یک سری مسائلی است که شاید خلاف شرع نباشد؛ ولی خلاف عُرف جامعه است و عوام‌الناس از انجام آنها، توسط ما روحانیون خوششان نمی‌آید. ما هم برای اینکه مردم به دین و روحانیت علاقه‌مند شوند و طرد نشوند، باید اینها را مراعات کنیم. حالا چند نمونه از عرفیات را می‌گوییم:

• دقت در معاشرت با مردم: روحانی نباید با کسی که به دین و دستورات دین اهمیت نمی‌دهد، معاشرت کند؛ مگر این که قصد راهنمایی او را داشته باشد و نباید چنین افرادی به منزل او رفت و آمد کنند.

استاد ما حضرت آیت‌الله حاج شیخ علی‌اکبر برهان ﷺ می‌فرمودند: روزی به خانه رفتم و متوجه شدم که عده‌ای میهمان از طرف آشنایان و فامیل‌های همسرم، تشریف دارند و بعضی از آنها بدون رعایت اینکه ما روحانی و آخوند هستیم و مردم از ما بیش از دیگران توقع دارند، با ظاهری شرعی؛ ولی نامتناسب با عرفیات طلبگی ما، حضور داشتند؛ لذا به اهل بیت گفتم که برای آنها توضیح دهند که متوجه بشوند و آنها هم الحمدلله متذکر شدند و بعد از این جریان هر وقت به منزل ما می‌آیند، عرفیات را رعایت می‌کنند کسانی که بدحجاب‌اند نباید در منزل شما رفت وآمد کنند. من حتی گفته‌ام بچه‌های کوچک را بدون چادر به منزل‌مان نیاورند.

• خرید اجناس: در خرید کردن برای منزل دقت کن که مورد سوء تفاهم از سوی مردم واقع نشوی. آیت‌الله‌العظمی سید محمدکاظم یزدی ﷺ می‌فرمودند: همیشه از یک قصابی گوشت نخرید. می‌گویند: این آخوندها چقدر گوشت می‌خورند.

یا مثلاً یک روحانی حتی‌المقدور سعی کند که کمتر با همسرش در خیابان راه بیفتد و به خرید برود. به مغازه‌هایی که چیزهای گران‌قیمت می‌فروشند، نرود؛ مثلاً به بنگاه‌های ماشین‌فروشی و فروشگاه‌های تلویزیون و غیرذلک. اگر هم نیازی داشت، می‌تواند محارم خود یا افراد مورد اطمینان و باتجربه را بفرستد.

• به هر مکانی نرود: روحانی هر جایی نباید برود، هر جایی نباید بنشیند. مثلاً کنار خیابان روی جدول ننشیند یا در مکان‌های عمومی و پررفت و آمد، یا جایی که همه روی زمین نشسته‌اند، بالای صندلی ننشیند و اگر مجبور بود بنشیند، در نشستن هم مراعات کند؛ مثلاً یک پا را روی پای دیگر نیندازد.

• وضع ظاهری: روحانی باید از نظر لباس پوشیدن، لباسی ساده و تمیز و در عین حال منظم و مرتب داشته باشد و خدای نکرده، لباس‌هایش چرکین نباشد و بوی عرق ندهد.

• دقت در خرج: روحانی نباید مهمانی‌های مفصل راه بیندازد، یا مثلاً در تالارها مراسم عقد و یا مراسم دیگر بگیرد و سورها و خرج‌های بی‌مورد کند. آیت‌الله حاج‌آقا مرتضی حائری ﷺ با کاروانی به مکه رفتند، قرار شد علمای دیگر از مکه به دیدن ایشان بیایند. مدیر کاروان از خرج خودش اتاقی آماده کرد و میوه‌های مختلف در اتاق آماده نمود. وقتی ایشان وارد اتاق شدند و صحنه را دیدند، ناراحت شدند و به مدیر کاروان فرمودند: چرا می‌خواهی مردم را با من دشمن کنی؟ اینها را جمع کن. فقط چای کفایت می‌کند (یعنی ممکن بود که حاجی‌های کاروان فکر کنند که هزینه انجام‌شده، از بودجه کاروان است و دچار سوءظن نسبت به آیت‌الله مرتضی حائری شوند). وقتی هم روحانی به مهمانی می‌رود یا برای او مهمان می‌آید، باید مراعات اخلاقیات و عرفیات را هم بکند.

• وضعیت سر و صورت: در حرم امام رضا ﷺ عبور می‌کردم، دیدم روحانی جوانی، موهایش را از زیر عمامه تا وسط پیشانی بیرون ریخته است. به او گفتم: ببخشید آقا، مثل اینکه اصلاح شما دیر شده است. گفت: مدرکی هم دارید؟ یعنی اگر این کار من خلاف است، آیا برای این کار خلاف، مدرک و سند روایاتی دارید؟ اگر دارید، ارائه بدهید؟ درحالی‌که خیلی از موارد هست که حرام و خلاف شرع نیست؛ ولی عرف، آن را نمی‌پسندد؛ لذا روی این اصل به او گفتم: چرا با لباس زیر به حرم نمی‌آیی؟ با وجود اینکه برای مردان فقط پوشاندن عورتین واجب است و پوشاندن بقیه بدن واجب نیست.

• ساده‌زیستی: مهمترین مطلب عرفی، ساده‌زیستی است. انگشتر زیاد دستت نکن، گران‌قیمتش را هم همین طور. تسبیح رنگی یا گران‌قیمت هم دستت نگیر. خودکار و خودنویس خارجی و نعلین گران‌قیمت که برای طلبه و روحانی سزاوار نیست، استفاده نکن روحانی حتی‌المقدور باید زندگی و خانه‌ای ساده داشته باشد.

اگر امام خمینی ﷺ وقتی که از پاریس آمدند، می‌رفتند کاخ نیاوران، شاید این قدر محبوب مردم نمی‌شدند و دیگر حرفشان چندان در مردم اثر نداشت. امام با آن همه عظمت، در یک خانه ساده و معمولی و یک حسینیه که دیوارهایش کاه‌گلی بود، ساکن بودند.

روحانی یعنی کسی که روحش را چنان پرورش داده که جسم و علائق نفسانی را از مادیات و زینت و زیورآلات دنیا باز داشته و به مرحله تهذیب نفسانی رسیده، نه اینکه فقط به فکر جسم و زینت آلات ظاهری بدن باشد. چنین شخصی جسمانی است نه روحانی؛ لذا نمی‌تواند در افراد، اثر روحانی و معنوی بگذارد. این را یقین بدان که امام زمان ﷺ از این زندگی‌ها و قیافه‌ها راضی نیست. اینها کسانی هستند که با وضع بسیار مرفه و زندگی تجملاتی و با قیافه آن چنانی خودشان، مردم را از دین دور می‌کنند.

اینها بعضی از عرفیات است که باید رعایت شود. بقیه را هم خودت با اینها قیاس کن؛ البته ممکن است یک کار در جایی عرف باشد و همان کار در جای دیگر خلاف عرف باشد.

نمی‌گویم اینها حرام است؛ ولی از باب «حَسَناتُ الأبرارِ سَیئاتُ المُقَرَّبین» است.